

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Maria Șișcova,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Șișcova împotriva Ivanei Parpolova, Elenei Belecci și Vasili Belecci, intervenienți accesorii Mihail Șișcov, Societatea Comercială „VINĂRIA ȚIGANCA” Societate cu Răspundere Limitată, notarul Veaceslav Slutu, Agenția Servicii Publice și Direcția Generală administrare fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, anularea certificatelor de moștenitor, anularea contractelor de vânzare-cumpărare cu repunerea părților în situația anterioară,

împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat,

(Dosarul nr. 2ra-733/23
NR. PIGD 2-19037414-01-2ra-25052023)

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023.
Invocarea declarativă a prevederilor art. 432 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă, la caz nu constituie temei de admisibilitate a recursului. Termenul de acceptare a succesiunii este de 6 luni de la data deschiderii ei (Codul Civil în redacția până la 01 martie 2019).

Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, jud. S. Gurițanu,
Curtea de Apel Comrat, jud. S. Gubenco, A. Mironov, L. Caraianu,

21 noiembrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Maria Șîșcova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 18 iunie 2019, Maria Șîșcova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ivanei Parpolova, Elenei Belecci și Vasili Belecci, intervenienți accesorii Mihail Șîșcov, notarul Veaceslav Slutu, Agenția Servicii Publice și Direcția Generală administrare fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat, solicitând constatarea faptului ce are valoare juridică a acceptării succesiunii rămase după decesul Anei Șîșcov, născută la xxxxx, decedată la xxxxx și a locului de deschidere a acestei succesiuni în r-nul xxxxx, com. xxxxx, sat. xxxxx, anularea certificatului de moștenitor nr.2753 din 13 iulie 2017 pe numele Ivanei Parpolova, eliberat de notarul public Veaceslav Slutu, pentru moștenirea rămasă după decesul Anei Șîșcov, anularea certificatului de moștenitor nr.2755 din 13 iulie 2017, eliberat de notarul public Veaceslav Slutu, pentru moștenirea rămasă după decesul Anei Șîșcov, anularea contractului de vânzare-cumpărare nr.3053 din 28 iulie 2017, încheiat între Ivana Parpolova și Elena Belecci și Vasili Belecci, anularea contractului de vânzare-cumpărare nr.3055 din 28 iulie 2017, încheiat între Ivana Parpolova și Elena Belecci și Vasili Belecci, repunerea părților în situația anterioară încheierii acestora prin radierea dreptului de proprietate al Ivanei Parpolova asupra bunurilor imobile: terenul agricol cu numărul cadastral xxxxx, suprafața de 1,14 ha și terenul agricol cu numărul cadastral xxxxx, suprafața de 0,9125 ha și al Elenei Belecci și Vasilie Belecci din registrul bunurilor imobile asupra bunurilor imobile: terenul pentru construcții cu număr cadastral xxxxx, suprafața de 0,3636 ha și casa de locuit individuală cu număr cadastral xxxxx, suprafața de 98,4 mp și terenul pentru grădină cu număr cadastral xxxxx, suprafața de 0,26 ha, amplasate în r-nul xxxxx, com. xxxxx, reînregistrarea acestora după Ana Șîșcov în vederea finalizării în condițiile legii a procedurii succesorală după decesul ultimei și încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

2. În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că, la xxxxx a decedat sora Ana Șîșcov. După decesul Anei Șîșcov a rămas masa succesorală compusă din următoarele bunuri imobile: terenul pentru construcții cu număr cadastral xxxxx, suprafața de 0,3636 ha și casa de locuit individuală cu număr cadastral xxxxx, suprafața de 98,4 mp, terenurile agricole cu numere cadastrale xxxxx, suprafața de 1,14 ha; xxxxx, suprafața de 0,9125 ha și terenul pentru grădină cu număr cadastral xxxxx, suprafața de 0,26 ha,

amplasate în r-nul xxxxx, com. xxxxx. După decesul surorii a intrat în posesia bunurilor imobile menționate, având grijă de acestea.

3. Totodată, a menționat că în termenul de opțiune succesorală nu s-a adresat notarului public cu declarația privind acceptarea succesiunii rămase după decesul surorii Ana Șișcov, considerând că simplul fapt al acceptării succesiunii este suficient pentru a-și valorifica calitatea de moștenitor legal.

4. După decesul surorii Ana Șișcov, calitatea de moștenitor legali o aveau inclusiv: sora Ivana Parpolova și fratele Mihail Șișcov. Despre faptul că sora Ivana Parpolova ar fi perfectat la notarul public Veaceslav Slutu moștenirea rămasă după decesul surorii Ana Șișcov, fără a respecta dreptul său de moștenitor legal, a aflat ulterior.

5. La 11 august 2017, 14 decembrie 2017, 23 martie 2018, 07 mai 2018, 05 iulie 2018 s-a adresat notarului public Veaceslav Slutu cu cereri, prin care a solicitat *inter alia* eliberarea copiilor din actele procedurii succesoriale vizate, însă de fiecare dată i se refuza. Conform informațiilor din registrul dosarelor succesoriale și a testamentelor Ana Șișcov nu a întocmit în timpul vieții testamente. La solicitarea adresată Serviciului cadastral teritorial Leova de a-i fi eliberate certificatele cadastrale în privința bunurilor imobile, din conținutul acestora a aflat despre perfectarea certificatelor de moștenitor nr. 2753 și 2755 din 13 iulie 2017 pe numele Ivanei Parpolova, prin care ultima a dobândit în proprietate bunurile imobile menționate, ce au aparținut surorii Ana Șișcov, iar ulterior le-a vândut părților Elena Belecci și Vasili Belecci, prin contractele de vânzare-cumpărare nr.3053 și 3055 din 28 iulie 2017.

6. Referitor la pretenția privind constatarea faptului juridic de acceptare a succesiunii, reclamanta a acceptat, de facto, moștenirea rămasă după decesul surorii Ana Șișcov, întregul patrimoniu succesoral rămas, unde nu s-ar afla și din ce nu ar consta, intrând în posesia bunurilor imobile, parte din masa succesorală vizată, în condițiile art.1516 din Codul civil. Deși nu s-a adresat în termenul de opțiune succesorală cu declarație de acceptare a succesiunii, totuși și-a exercitat dreptul de succesori legal conform art.1500 din Codul civil.

7. În ceea ce vizează cerința cu privire la anularea certificatelor de moștenitor, a menționat că la eliberarea acestora, s-a ignorat calitatea sa de moștenitor legal, toată masă succesorală fiind dobândită în proprietate de către sora Ivana Parpolova. Notarul avea obligația în contextul rigorilor art. 64, art. 65 din Legea cu privire la notariat, de a constata corect și complet cercul de moștenitori legali, înștiințând în mod corespunzător toți moștenitorii legali ai defunctei. La caz, notarul public Veaceslav Slutu nu a fost informat despre faptul existenței altor moștenitori ai defunctei Ana Șișcov sau a cunoscut despre existența altor moștenitori legali, însă a ignorat cu rea-credință drepturile de moștenitori ai acestora. Ținând cont de abaterile

enunțate, certificatele de moștenitor în opinia reclamantei, sunt nule, emise cu încălcarea drepturilor de moștenitor legal și se impune anularea acestora.

8. Cu privire la anularea contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile, reclamanta a notat că acestea sunt acte juridice civile subsecvente certificatelor de moștenitor contestate. La baza încheierii contractelor se află două acte juridice (certIFICATE de moștenitor) viciate de nulitate, ceea ce afectează și valabilitatea contractelor. Prin contractele de vânzare-cumpărare, pârâta Ivana Parpolova a exercitat un drept de dispoziție dobândit în baza unor acte juridice nule. Pentru a remedia efectele nulității certificatelor de moștenitor, se impune și anularea contractelor de vânzare-cumpărare. În condițiile art.219 din Codul civil, această soluție nu va afecta interesele pârâților Elena Belecci și Vasili Belecci, care vor dispune de dreptul de a pretinde repararea prejudiciului cauzat prin încheierea contractelor (exercitând acest drept în raport cu pârâta Ivana Parpolova). Această soluție va asigura restabilirea dreptului său de moștenitor legal, prin dobândirea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile vizate. Drept urmare a efectelor nulității actului juridic civil prevăzute de art. 219 din Codul civil, pârâta Ivana Parpolova și pârâții Elena Belecci și Vasili Belecci urmează a fi repuși în situația anterioară eliberării certificatelor de moștenitor, dar și încheierii contractelor de vânzare-cumpărare, în virtutea aplicării principiului *restitutio in integrum*. Astfel, urmează a fi radiat dreptul de proprietate obținut de către pârâta Ivana Parpolova și pârâții Elena Belecci și Vasili Belecci, reînregistrându-l după Ana Șișcov în vederea finalizării în condițiile legii a procedurii succesoriale rămasă după decesul acesteia.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin încheierea din 25 iunie 2021 a Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, S.C. „VINĂRIA ȚIGANCA” S.R.L. a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu pe lângă pârât.

10. Prin hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Maria Șișcova împotriva Ivanei Parpolova, Elenei Belecci și Vasili Belecci, intervenienți accesorii Mihail Șișcov, S.C. „VINĂRIA ȚIGANCA” S.R.L., notarul Veaceslav Slutu, Agenția Servicii Publice și Direcția Generală administrare fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, anularea certificatelor de moștenitor, anularea contractelor de vânzare-cumpărare cu repunerea părților în situația anterioară.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 06 ianuarie 2022, Maria Șișcova, reprezentată de avocatul Igor Șcheau, a declarat apel împotriva hotărârii din 28 decembrie 2021 a Judecătoria Cimișlia, sediul Leova, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat s-a respins ca neîntemeiat apelul declarat de Maria Șișcova, reprezentată de avocatul Igor Șcheau și s-a menținut fără modificări hotărârea din 28 decembrie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova.

13. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că după decesul Anei Șișcov, moștenitorii în temeiul art. 1516 alin.(3), art.1517 din Codul civil, în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, trebuia să depună la notar declarație de acceptare a succesiunii. În cadrul examinării cauzei, s-a stabilit cu certitudine că în termen de 6 luni după decesul Anei Șișcov, la notar cu cerere de acceptare a succesiunii rămase după decesul Anei Șișcov, s-a adresat doar pârâta Ivana Parpolova (Vol.II, f.d.8). La 13 iulie 2017 notarul Veaceslav Slutu a eliberat certificatele de moștenitor legal nr. 2753 și nr.2755 pe numele Ivana Parpolova, prin care a confirmat că succesorul întregii averi ce a aparținut Anei Șișcov, decedată la xxxxx, ultimul domiciliul or. xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx, ap. xxxxx, este sora Ivana Parpolova (Vol.II, f.d.57)

14. Totodată, după cum s-a constatat în cadrul examinării cererii de apel, reclamanta Maria Șișcova a confirmat că a aflat despre decesul surorii sale Ana Șișcov peste trei zile și anume la xxxxx și în termen stabilit de lege de 6 luni nu s-a adresat la notar cu cerere de acceptare a succesiunii. În afară de acestea, reclamanta Maria Șișcova a indicat că în termen de 6 luni de la decesul Anei Șișcov, nu a avut niciun obstacol de a se adresa notarului cu declarație de acceptare a succesiunii.

15. Argumentele reclamantei Maria Șișcova precum că a intrat, de fapt, în posesia bunurilor moștenite, rămase după decesul surorii sale Ana Șișcov, instanța de apel le-a considerat nefondate, deoarece în cadrul examinării cauzei în primă instanță și în instanța de apel, reclamanta nu a prezentat confirmări care să ateste că în termen de 6 luni a intrat în posesia bunurilor moștenite, a plătit impozite sau a efectuat alte acțiuni care să dovedească intenția reclamantei de a accepta succesiunea. Cum s-a constatat în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și în instanța de apel, conform certificatului eliberat de Primăria com. xxxxx din 28 ianuarie 2020, Ivana Parpolova a avut grijă de sora sa Ana Șișcov. Din aprilie 2016 până în iulie 2016, Ana Șișcov a locuit cu sora sa Ivana Parpolova în sat. xxxxx, care a avut grijă de ea. Ivana Parpolova a suportat cheltuielile legate de înmormântarea surorii sale Ana Șișcov și a avut grijă singură de casa, a cultivat terenul aferent construcției și grădina până la încheierea contractului de vânzare-cumpărare (Vol.I, f.d.145).

16. Instanța de apel a considerat nefondat argumentul reclamantei precum că pârâta Ivana Parpolova a perfectat succesiunea rămasă după decesul surorii lor Ana Șișcov, fără a ține cont de dreptul său legal în calitate de moștenitor, deoarece legislația în vigoare nu prevede obligația

moștenitorului care a depus declarația de acceptare a succesiunii de a întreprinde acțiuni de investigație în vederea stabilirii întregului cerc de moștenitori, precum și de a-i căuta pentru a asigura dreptul la moștenire al moștenitorilor pasivi. Dreptul la moștenire este un drept, nu o obligație.

17. Instanța de apel a considerat că instanța de judecată în mod corect a conchis de a respinge pretențiile Mariei Șișcova cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii, anularea certificatului de moștenitor nr. 2753 din 13 iulie 2017, eliberat pe numele Ivanei Parpolova de către notarul public Veaceslav Slutu, certificatului de moștenitor nr. 2755 din 13 iulie 2017, pe numele Ivanei Parpolova, de către notarul public Veaceslav Slutu, deoarece atât în instanța de judecată, cât și în instanța de apel reclamanta Maria Șișcova nu a prezentat dovezi în susținerea pretențiilor invocate.

18. De asemenea, instanța ierarhic inferioară a considerat că instanța de judecată în mod întemeiat a respins cerințele Mariei Șișcova cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare nr. 3053 din 28 iulie 2017, încheiat între Ivana Parpolova și Elena Belecci și Vasili Belecci și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 3055 din 28 iulie 2017, încheiat între Ivana Parpolova și Elena Belecci și Vasili Belecci, cu repunerea părților în poziție inițială, redând în context prevederile art. 195, art.216 alin.(1), (2), art.217 alin.(1), art.220 alin.(1),(2), art.315 alin.(1) din Codul civil, în redacția legii până la 01 martie 2019.

19. În cadrul examinării cauzei s-a constatat că Ivana Parpolova era proprietarul bunurilor imobile: număr cadastral xxxxx, situat în raionul xxxxx, com. xxxxx și cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx, situate în raionul xxxxx, com. xxxxx, sat. xxxxx. Corespunzător, în calitate de proprietar al bunului imobil, avea dreptul de a dispune de acesta la discreția sa. Astfel, Ivana Parpolova, în calitate de proprietar al bunului imobil de mai sus, avea dreptul de a încheia contracte de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile enunțate.

20. De asemenea, a notat că contractul de vânzare-cumpărare nr. 3053 din 28 iulie 2017, încheiat între Ivana Parpolova și Elena Belecci și Vasili Belecci și contractul de vânzare-cumpărare nr. 3055 din 28 iulie 2017, încheiat între Ivana Parpolova și Elena Belecci și Vasili Belecci, au fost semnate de către Ivana Parpolova, în calitate de proprietar al bunurilor imobile cu numărul cadastral xxxxx, situat în raionul xxxxx, com. xxxxx și cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx, situate în raionul xxxxx, com. xxxxx, sat. xxxxx.

21. Instanța de apel a conchis că actele juridice enunțate nu contravin normelor de drept menționate mai sus, în legătură cu ce, potrivit prevederilor art. 220 alin. (1), (2) din Codul civil, în redacția legii până la 01 martie 2019, nu urmează a fi recunoscute nevalabile (nule). La examinarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel nu au fost prezentate probe care să confirme nulitatea contractelor menționate. Drept urmare, instanța de apel a considerat

că instanța de fond în mod întemeiat a ajuns la concluzia că lipsesc temeiuri pentru declararea nulității tranzacțiilor. Astfel, prima instanță justificat a respins cerințele reclamantei cu privire la anularea contractelor de vânzare-cumpărare enunțate cu aducerea părților în poziția inițială.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

22. La 24 martie 2023, prin intermediul poștei (Vol.III, f.d.91), Maria Șișcova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel emiterea unei noi hotărâri de admiterea a cererii de chemare în judecată.

23. În motivarea recursului, recurenta a invocat încălcarea esențială a normelor de drept material și procesual prin interpretarea eronată a legii în temeiul art.432 alin.(2) lit.c) din Codul de procedură civilă, precum și admiterea altor încălcări ale legii care au dus la soluționarea eronată a cauzei, în urma cărui fapt erorile admise au dus la încălcarea drepturilor omului în conformitate cu art.432 alin.(4) din Codul de procedură civilă.

24. Recurenta a opinat că instanța de apel integral a ignorat argumentele din cererea de apel depusă împotriva hotărârii instanței de fond și a emis decizia cu încălcarea legii, care a dus la soluționarea eronată a cauzei, iar erorile admise i-au încălcat drepturile. Imediat după decesul surorii Ana Șișcov, xxxxx, a intrat în posesia bunurilor imobile rămăse, care le-a îngrijit. Nu s-a adresat în termenul de opțiune succesorală cu declarație privind acceptarea succesiunii, considerând că simplul fapt al acceptării succesiunii este suficient pentru a-și valorifica calitatea de moștenitor legal. Totodată, în legătura cu starea materială gravă, nu a avut posibilitatea începerii perfectării oficiale a drepturilor de moștenitor, întrucât era conștientă că presupune cheltuieli materiale considerabile.

25. Reiterând în esență circumstanțele de fapt redate și în cererea de chemare în judecată, recurenta a pretins că, de fapt, a primit moștenirea, rămasă după decesul surorii Ana Șișcov, deoarece posedă bunurile imobile în modul stabilit de art. 1516 din Codul civil. Nu s-a adresat la notar cu cerere privind acceptarea bunurilor indicate, însă executa drepturile de moștenitor legal conform art. 1500 din Codul civil. La perfectarea documentelor la notar a fost tănuțit altor moștenitori. Pârâta s-a folosit de situația că a avut loc permanent de trai în afară satului. Din cauza lipsei de timp liber și cunoștințelor în domeniu, nu s-a adresat la notar cu cerere de a primi succesiunea în termenul prevăzut. Notarul a încălcat drepturile sale în calitate de moștenitor legal, ignorând prevederile art.64 și art.65 din Legea privind la notariat, având în vedere nu a determinat cercul de moștenitori. Astfel, certificatul de moștenitor urmează a fi anulat, fiind eliberat cu încălcarea legii, precum și urmează a fi anulat și recunoscut ca fiind absolut nul contractul de vânzare-cumpărare din 28 iulie 2017, cu repunerea părților în situația inițială. Intimata Ivana Parpolova a cunoscut că nu este unicul

moștenitor al bunurilor rămase după decesul Anei Șișcov și că nu este proprietarul legal al acestora.

26. La 25 mai 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților și intervenienților accesorii copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizele de recepție, anexate la materialele dosarului (Vol.III, f.d.113-114, 120-124). Corespondența din adresa lui Mihail Șișcov s-a restituit cu mențiunea „decedat” (Vol.III, f.d.116-117), iar din adresa notarului Veaceslav Slutu, cu mențiunea „necunoscut” (Vol.III, f.d.118-119).

27. La 19 iunie 2023, Elena Belecci și Vasili Belecci au depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului inadmisibil.

28. Alte referințe nu au parvenit.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

29. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

30. Recursul declarat de Maria Șișcova a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

31. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

32. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

33. Art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanța din oficiu.”

34. Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

35. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 23 noiembrie 2022. Copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată către participanții la proces la 23 ianuarie 2023 (Vol.III, f.d.70) și a fost recepționată de către recurentă la 27 ianuarie 2023, conform avizului de recepție (Vol.III, f.d. 80). Astfel, recursul declarat este în termen.

36. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

37. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră

inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

39. Din analiza recursului declarat rezultă că s-a invocat ca temei de drept prevederile art. 432 alin.(2) lit. c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului, citate supra. Astfel, cu referire la încălcarea normelor de drept material prin interpretarea în mod eronat a legii, temeiurile de drept invocate de partea recurentă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că normele aplicate ar fi fost eronat aplicate sau nu ar fi fost aplicabile speței sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

40. În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

41. Dezacordul recurenteii cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

42. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

43. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

44. La fel, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

45. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura

sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

46. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

47. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Maria Șișcova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

48. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Maria Șișcova împotriva deciziei din 23 noiembrie 2022 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat